

Hørings svar - Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven – rett til brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Ringsaker kommune støtter forslaget om at brukerstyrt personlig assistanse (BPA) rettighetsfestes. Dette er en ordning som bidrar til at mennesker med funksjonstap og stort bistandsbehov kan beholde styringen over eget liv. Ringsaker kommune mener BPA vil fremme frihet, likestilling og samfunnsdeltakelse for alle. For å oppnå dette er det sentralt at personlig assistanse ytes med en stor grad av brukermedvirkning og brukerstyring, basert på en helhetlig, fleksibel og individuell vurdering av brukers behov og ønsker.

Ringsaker kommune er opptatt av at ordningen skal fungere fleksibelt slik at den enkelte brukers behov skal være styrende for innhold i og bruk av BPA. Flere undersøkelser har vist at det er kombinasjonen av gode relasjoner til assistentene, fleksibilitet og muligheten til selvstendighet som gjør BPA til en tjeneste som oppleves som kvalitativt god for brukerne.

Ringsaker kommune finner forslaget noe uklart i forhold til fleksibilitet når det gjelder den enkelte brukers bruk av tilmålte timer til BPA. Ordningen bør være organisert på en slik måte at BPA-timene skal kunne brukes fleksibelt innenfor kalenderåret, jamfør Østensjødommen i Oslo Tingrett i 2003, der det ble uttalt at «det angitte timeantallet per uke må tolkes dithen at det bar er ment å angi rammen for det aktuelle år».

Ringsaker kommune finner også forslaget noe uklart i forhold til hva som menes med begrepet «oppholder seg i kommunen». Kommunen legger til grunn at vanlig reise, arbeid, ferieturer og fritidsaktiviteter utenfor kommunen ikke omfattes av denne presiseringen. Vi mener at brukere med BPA skal beholde sin assistent og antall timer som er tildelt fra bokommunen uavhengig av kortvarig oppholdssted. Det er igjen viktig å understreke at ordningen må være så fleksibel som mulig for å ivareta den enkelte bruker. Det er også viktig å presisere at de som er engasjert som assistenter har arbeidstakerrettigheter som skal være forutsigbare og innenfor lov- og avtaleverk, noe som gjør at BPA-ordningen ikke umiddelbart kan opphøre dersom en bruker ikke oppholder seg i kommunen. Det kan også være vanskelig å finne egnede assistenter i ny oppholdskommune dersom det til enhver tid skal være oppholdskommunen som skal sørge for BPA. På den annen side ser man nødvendigheten av at helse- og omsorgstjenestelovens § 3-1, om at kommunen skal sørge for «nødvendige helse- og omsorgstjenester» til de som oppholder seg i kommunen skal etterfølges. Med endring av BPA-ansvar i forhold til opphold, forstås det derfor fra vår side opphold over noe lengere varighet.

Ringsaker kommune mener det er viktig å presisere at det, selv med en rettighetsfesting av BPA, er viktig å skille mellom kommunens ordinære helsetjenesteapparat og BPA. BPA skal fortsatt være en ordning som ivaretar den enkeltes brukers behov for praktiske hjelp i hverdagen, et «ekstra sett ben og armer». Det støttes derfor at tjenesten avgrenses til praktisk bistand og opplæring.

Ringsaker kommune mener at rett til BPA bør fortsette etter fylt 67 år under forutsetning av at man har hatt BPA forut og behovet for assistanse ikke har økt på grunn av aldersrelaterte behov.

Ringsaker kommune støtter forslaget om å knytte rettigheten til «stort behov» og har ingen merknader knyttet til vilkåret om at retten til praktisk bistand inntre på et ukentlig behov stipulert til 25-32 timer.

Ringsaker kommune ser imidlertid at en slik rettighetsfesting av BPA vil kunne gi økte kostnader for kommunen. Man tar det derfor for gitt at kommunen får økte rammer dersom det viser seg at en slik ordning krever flere ressurser. Som det sies i høringsnotatet, er det grunn til å anta at praktiseringen av pliktbestemmelsen om BPA, vil kunne representere en betydelig kostnadsdrivende faktor. Vi støtter derfor forslaget om at rettigheten ikke omfatter særlig kostnadskrevende tjenester, som bistand på natt og tjenester som forutsetter mer enn en tjenesteyter tilstede.

Ringsaker kommune anmoder på det sterkeste at forslaget om å evaluere ordningen etter tre år gjennomføres, da særlig med tanke på brukertilfredshet og eventuelle merkostnader for kommunene.

Ringsaker kommune vil avslutningsvis slutte seg til forslaget om behovet for særskilt overprøving fra fylkesmannen ved avslag på BPA innenfor intervallet 25-32 timer.